

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
Az E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

brassói, fogarasi, hosszafalusi és zernesti, dícső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkai, segesvári és szent-ágothai kir. járásbíróságok hivatalos hirdetője.

MÉGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG:
Brassó, Szt.-János-utca 19. sz. I. emelet, hol a szerkesztő naponként 4-5 óra között található. Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Gyön-
gyóssy István társaszerkesztőhöz Dícső-Szent-Mártonba küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.
KIADÓ-HIVATAL
Brassó, Szent-János-utca 19. sz. (új) I. emelet. hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők.

Hirdetések és Nyílt-tér előre fizetendő.

ELŐFIZETESI ÁR
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1-10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő.
Nyílttéri közlemény sora 10 kr.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK:
Brassóban a kiadóhivatalban. **Budapestben.** Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Janlús) Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, **Bécsben:** Daube G. L. és társa Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; **Berlinben:** Rudolf Mosse **Frankfurtban:** Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

Brassó, 1890. december 4.

A képviselőház befejezte a vallás- és közoktatásügyi ministerium költségvetésének tárgyalását.

A vallás- és közoktatásügyi ministerium költségvetése az a békés tér szokott lenni, a hol a pártok fejlődő kulturánk érdekében mintegy fegyverszünetet szöktek találkozni. Az idei költségvetés tárgyalása azonban merő ellentéte volt ezen békés hagyománynak: közéletünknek egy incidense alkalmából a legfontosabb jogi kérdések egész tömege bontakozott ki, mely a képviselőház figyelmét teljesen absorbeálta. Az idén kivételesen csak vallásügyi vitatkozás volt, a vallásügy foglalta le a szónokok minden logikai erejét és rhetori hevét, a ház és a közönség egész figyelmét. Sőt még ha az egyik vagy másik szónok a közoktatási kérdéseket akarta fejtegetni, szinte engedelmet kellett kérnie, vajjon szabad-e a többiek közt még arról is beszélnie, a mi — a fő dolog; a közoktatásügy a tárgyalás alatt valóságos hamupipőke volt.

A tanügy érdekei elég fontosak arra, hogy némely kételyünknek, egyik-másik aggodalmunknak adjunk kifejezést arra nézve, a mit közoktatásunk menetére és fejlesztésére nézve a házban ez alkalomból hallottunk.

Több szónok, parlamentünk régi szokása szerint a referens is, meglegedését és örömét fejezte ki a fölött, hogy mily gyorsan fejlődnek közoktatási viszonyaink, mennyit szervezünk és építünk e részben, mennyire nyomában vagyunk már a művelt nyugatnak. — Tagadhatlan, hogy nálunk mindinkább növekedő érdekekkel és szakértelemmel tárgyalják művelődési politikánk égető kérdéseit; tagadhatatlan az is, hogy gróf Csáky minister nagy ambícióval, biztos kézzel és nagy energiával vezeti ministeriumát; tagadhatatlan, hogy évről-évre többet meg többet áldozunk közoktatási célokra, — de azért a túlságos önbizalom és nagy önmegelégedettség ezen a téren reánk nézve még nagy kulturális veszedelem volna.

A térköz, mely bennünket a művelt nyu-

gattól elválaszt, nem szűkül meg oly rohamosan, mint azok hiszik, kik közoktatásunk haladását magasztalják. Sőt a kik a művelt külföld tanügyi mozgalmait ismerik, bizonyíthatják, hogy Franciaország, Németország és Anglia nemcsak absolute, de aránylag is, a mi szűkebb viszonyainkat beszámítva, többet tesznek, mint mi, a közoktatás fejlesztésére. Ezekben az országokban lázasan dolgoznak az iskolaügy emelésén; óriási kulturájuk minden rugóját megfeszítik tanügyiük haladása érdekében és bámulatos összegeket áldoznak e célra. Németországban maga a fiatal német császár áll a tanügyi mozgalom élén, ki egész befolyását és hatalmát latba veti a tanügyi problémák fölvetésénél. E kérdésekkel azután az egész művelt közönség életkérdések gyanánt foglalkozik.

Mennyire elmaradunk mi aránylag is Franciaország mögött, mely legjelesebb férfainak lángelméjét, csodálatos pénzforrásainak egész gazdagságát állítja a nagy közoktatási célok szolgálatába! Igy pl. Páris városa egymaga majdnem kétszerannyit ad közoktatási célokra, mint a mennyi a magyar állam egész vallás- és közoktatási budgetje; Dijon városa (melynek annyi a lakosa, mint Hód-Mezővásárhelyé) új lyceumának költségei pedig 4.600.000 frankra rúgnak. Bizonyos, hogy a külföld pénzbeli és észbeli erejének e roppant megfeszítésével szemben nekünk még nagyon is kell fokoznunk erőnket, nagyban emelnünk áldozatra való képességünket, hogy ez óriási versenyben megállhassunk.

A minister legfontosabb nyilatkozata az volt, hogy legközelebb már megállapítja az egységes középiskolát. Megszoktuk, hogy gróf Csáky minister gyors elhatározással lép a tettek terére s így elvárhatjuk, hogy középiskolánk két-három év múlva gyökeres átalakításon mennek át. Nem ismerhetjük ugyan a minister tantervét ez új iskola számára, azonban kétségtelen, hogy oly középiskolát fog létesíteni, mely felsőbb folyamában kettéválk. — Részletesebben hozzászólni persze csak akkor lehet, ha a minister előáll egész tervével. Egy-

előre csak egy általános, elvi meggyőződésnek akarunk kifejezést adni ebből az alkalomból.

A tanügyi körökkel nálunk évtizedek óta hypnotizálja a tantervek kérdése. Mindannyian túlbecsüljük a tanítás anyagának felosztását, mely végre is másodrendű. Mi azt gondoljuk, hogy roppant sokat lendítettünk hazánk tanügyén, ha néhány tantárgyat a tantervben ideoda tologatunk. Tanügyi viszonyaink általán elszomorítóak; mi e bajokon úgy vélünk segíteni, ha némely tantárgyat eltörölünk, vagy más osztályba áthelyezünk. Pedig hiába, így nem fogjuk tanügyünk bajait orvosolni.

Nem az a fő, mily tantárgyakat mily sorrendben tanítunk, hanem az: hogyan és kik tanítják. Egészen közömbös, hogy középiskoláinkra: „Gymnasium“, vagy „Reáliskola“, vagy pedig „Egységes középiskola“ címet írunk; a magyar tanügy reformjának súlypontja a tanárképzés kérdésében van. Erről pedig még nem hallottunk részletesebb nyilatkozatokat a képviselőházban.

Belföld.

Országgyűlés. A képviselőház nov. 29-én is lanya érdeklődés mellett tárgyalta a vallás- és közoktatásügyi ministerium költségvetését.

Thaly Kálmán a nemzeti muzeum túltömöttsége miatt panaszkodott és előadta terveit, mely által ezen segíteni vél. Pulszky Károly kiváló szakértelemmel fejtegette nyilvános gyűjteményeink helyzetét. A természetrajzi gyűjtemények kiköltöztetését a muzeumból nem helyesli. Nagy hiány van a fővárosban könyvtárban s az első feladat volna egy nagy könyvtár létesítése, melyet oly időben kellene nyitva tartani, a mikor a közönségnek van ideje az olvasó termet látogatni: az esti órákban.

Herman Ottó azt az álláspontot foglalja el, hogy nemcsak a fővárosban kell gondoskodni muzeumról, hanem a tudományosság ez eszközeit decentralizálni kell. A nemzeti muzeum kisebb rangú tisztviselőinek kedvezőtlen anyagi helyzetére is felhívja a cultusminister figyelmét.

Csáky Albin gróf közoktatásügyi minister kijelenti, hogy a nemzeti muzeum túltömöttsége miatt

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

A tehénke.

Irta: Petelei István.

(Folytatás.)

Otthon az efölét meg se látja az ember, de a városban ez másképp van.

És a mint jobban kimelegedik az idő s a városi leányok leteszik kávészín nagy keszkenőiket és hajukat feltűzik csonttűkkel; a mint módosan köszöntik a legényt, kezüket a kezébe tévé, míg virágos köntösük csakúgy suhog utánuk, — csak mind jobban látja az ember, ha a felesége szegényes és együgyű. Minden kopott rajta, csak a kedve nem. Azonban a nótái is azok az elnyújtott, bús, színtelen, hazulról való dalok; lassuk és egyformák, mint a lepőgő Maros suhanása.

Egy szép reggel (az eprek már virágoztak és borostyánillattal volt tele a kert) Pált csengő leányhang hívta a korláthoz.

— Csak félsz te tőlem, Pali! — szólott át a csinos Eszti.

— Szép jó reggelt! Tőled félnék?

— Hát a szememtől. Ne szégyeld. Hiszen úgy szaladsz előlem, mint a puskagolyó.

— Soha se képzeld.

— Ne tagadd, hiszen futottál te is utánam oda-

haza s agyarkodtál a szeretőmre. Félsz te tőlem most is. Hát búsul-e utánam a Sándor? Irigyelnél-e most is tőle? Nem adnál egy pár borostyánt?

— Egy csókért mért ne!

— Drága lenne, testvér! S hát a feleséged?

Szép kicsi asszonyt kaptál. . . .

És kacagott. Ez a kacagás úgy megütötte Pált, mintha nyers mogyoróvesszőt vágta volna hozzá. Valaki kiáltott Eszti után s arra elszaladt. Pedig szeretett volna mondani neki egy szót Pál. Tán a felesége védelmében. Valami élelt, bántót mindenestire. Az Anka szelidsége, jósága, mind egyszerre észbe jutott. Hanem az Eszti szeme ragyogóbb, ég, mint a csillag. És milyen fehér a bőre. . . . Rossz fehérnép, gonosz az indulatja! . . .

S a míg dolgozott, félszemmél mindig a korlátot nézte, ha nem tér-e vissza még egy szóra Eszti. De nem tért vissza.

— Gondod van-e, Pál, — kérdezte egyszer Anka — hogy úgy elszótalanodtál? Nem is avval a szeméddel nézel reám, a mivel eddig. Ha kérdezek, nem felelsz, ha melléd ülök, elfordulsz. Hibáztam valamit? Vagy valaki bántott?

— Nem engem senki, — felelte lustán és eltopta az asszonyt maga mellől. — Hanem szeretnék hazamenni, meguntam a szolgálatot. Hát te?

Valami névtelen nyughatatlanág zaklatta Pált,

a mi elől szeretett volna elmenekülni. Végigmérte az asszonyt. Nem tetszett neki. Olyan kopott és lágy, mint a téltől megviselt veréb. És nem tetszik neki az sem, hogy ő reggelenként s alkonyatkor olyan mőhön vágyik le a kert végébe, a honnan az a kaczi lány szól hozzá. Odahaza dolgoztak az egész nap s este nagyokat hallgattak. Az asszony font és énekelt. Vasárnap táncoltak és hétfőn újra kezdték a munkát. Nyáron kimentek kaszálni a szakadátba. Egy sátor alatt lakott a fél falu s esténként elfogták a vén mesemondót az uton. Ez soha se tűnődött és soha se félt Pál szemétől. . . .

— De hát ne hagyd el úgy magadat! — riadt rá komoran. — Az ember szégyel veled megindulni. Ez a sok rongy rajtad s a lábadat huzod magad után a csizmában.

— Ugy-e? — gondolta Anka és mindjárt kitálta, hogy mi a baj. — A városbeli lányok vették meg a szemedet? Valaki megigézett. Jól van; majd utána nézek.

És mint igazi asszony, a helyett, hogy orvosságot keressen az ura betegség ellen, előbb egy kicsit utána akart nézni. Vidámságot hazudott és kényeztette Pált. Köntösét kaczerán feltűzte és csufolta a városi leányok hintázó járását. Közben pedig kinyitotta aczélek szemeit, hogy mindent lásson.

Egyszer aztán egy vasárnap déután felkerült a

már rövid idő alatt szükség lesz új épület emelésére. A történelmi képtár elhelyezése a városligeti műcsarnokba, jelenleg tárgyalás alatt áll.

A jövő évi költségvetésben már nyoma van az új iparművészeti palotának s azután jönni fog majd a többi. A muzeumi segédőrök fizetésének fölemelése az állami tisztviselők fizetésének rendezésekor fog eszközöltetni.

Az egyházi czélok tételénél Irányi Dániel és Bartha Miklós a protestáns egyház állami javadalmasításának fölemelését sürgetik.

Tisza Kálmán szólalt fel ezután s megjegyezte, hogy az állam segélyezésére a reform. egyházak nem alapíthatják számításukat, mert az ingadozó összeg; arra kell tehát törekedni, hogy állandó alap létesíthessék. Hangsúlyozta, hogy midőn az állam az egyházakat segélyezi, a felekezeti szempontokkal találkoznok kell az állami és nemzeti szempontoknak.

Horváth Gyula azt fejtegette, ha az állam a magyarsággal segélyezi az egyházat, mondassék ez ki nyíltan és őszintén. Thaly Kálmán felszólalása után Apponyi Albert gróf kijelentette, hogy helyesli azt a törekvést, mely állandó forrást akar nyitni a reformált egyházak segélyezésére s pártolja az államsegély fölemelést is; igyekezett kimutatni, hogy a törvényhozás által egyszer megszavazott összeg nem tekinthető ingadozónak, és a törvényhozás azt mindig egyformán fogná megszavazni.

Csáky Albin gróf miniszter a reform. egyház segélyezésére nézve kijelenti, hogy a jövő évi költségvetésig fontolóra veszi a dolgot s igyekezni fog a megfelelő fölemeléseket eszközölni. Tekintetbe kell azonban venni a többi egyházak szükségleteit is, így az erdélyi róm. kath. status s a görög keleti egyház helyzetét. Különben, midőn a tanítók fizetése, akkor a felekezeteknek erre vonatkozó ügye is rendeztetni fog.

A cultus-budget tárgyalása ezzel véget ért, mely alkalomból a képviselők pártkülönség nélkül élénken megéljeneztek Csáky Albin gróft.

A ház decz. 1-én megkezdte az igazságügyi miniszterium költségvetésének tárgyalását. A felszólalók elismeréssel szólottak a kormány reformköveteléseiről és bizalommal jövő alkotásai iránt. A tárcza előadója Busbach Péter, örömmel jelenti, hogy az igazságszolgáltatás terén új aera nyílt s a reformok nyomai már a jövő évi költségvetésben is látszanak. Vésztér Imre kiterjeszkedett a katonai büntető-törvénykönyv, a választások feletti bíráskodás, a szóbeliség stb. kérdéseire. Az esküdtszékek a bűnügyekre való kiterjesztését sürgeti. Matuska Péter figyelmébe ajánlja az igazságügyminiszternek, hogy a bírói kinevezéseknél az ügyvédi karra tekintettel legyen; fejtegeti a szóbeliség bevezetésének szükségét és módjait; a telekkönyvek átalakításáról 1886-ban hozott törvény teljes végrehajtását sürgeti. Varasdi Károly a bűnvádi eljárás és a katonai büntető törvény reformjának szükségét fejtegeti. Eötvös Károly a nemzet szegényének tartja, hogy nincs magyar büntető-törvénykönyvünk; a büntető per jog hiánya is nagy baja igazságszolgáltatásunknak; concret példákat hoz föl annak igazolására, hogy hány embert tartanak ártatlanul évekig vizsgálati fogságban.

kert végén futó pataksövényen s átfurta magát a bokron a szomszéd kertbe. Végig lopódzott az uton s úgy surrant a ház ajtajáig, a hol Eszti lakott, mint egy macska. Nagy gyanuja volt, hátha épen Pált ott kapná. . . .

Azonban csak Esztikét kapta magára. Épen öltözködött. Anka leült egy székre és így szólt:

— Milyen szép vagy te, Eszti! milyen fehér a bőröd! Az ember nem is hitte volna rólad. Látom, levágtad a hajadat is a homlokodon. Otthon meg se ismernének.

— Neked is szabad, ha tetszik, — felelte a leány félvállról.

Anka elhallgatott. Valami ravasz módon szeretne volna kivenni Esztikéből a titkot. A leány tűzögette a haját s rá se nézett.

— Hát nem fogsz férjhez menni? Akadna, tudom, kérőd minden ujjadra. Látnod, én férjhez mentem. Szeretem is az uramat.

Eszti vállat von. A hallgatása ingerelte Ankát.

— Jól is élünk. Nem is akarunk mi sokat szolgálni, csak épen ebben az esztendőben, aztán haza megyünk. Nem vétünk senkinek, nem kívánjuk el a másét.

Valami rejtett értelmet akart adni a szavainak és egy kicsit dicsekedni is. Hanem ingerelte az, hogy Eszti számba sem veszi. Mind hevesebben beszélt.

(Folytatása következik.)

A városi képviselőtestület ülése.

A városi képviselőtestület decz. 1-én ülést tartott, melynek nevezetesebb tárgyait a következőkben ismertetjük:

A hosszú-utcai szomszédság a gázvezeték meghosszabbítását kérelmezte, azonban a gázgyár átvétele iránt folyó tárgyalásokra való tekintetből egyelőre elutasított.

A „Graft“-csatorna postaréti hídja meghagyatik.

A városi pénztár 1889-iki számadása jóváhagyatik s a számadók megkapják a fölmentvényt.

Az 1891. évi költségvetés során, a hivatalnokok előlegeit illetőleg határozatba megy, hogy a hivatalnokoknak jövőben nyújtandó előlegeket egy hónap alatt rendezni kell, különben a 10%-os fizetési levonásból fog pótoltatni.

A hátralékos előlegek, melyek 31,000 frtra (!) rugnak, egy év leforgása alatt rendezendők.

A polgármester megbíztatik a városi s az erdészeti pénztár számadásainak beterjesztése fölül intézkedni.

Az 1891. évi költségvetés részletes tárgyalása későbbi üléseknek marad fentartva.

A decz. 2-án megtartott folytatólagos ülésben az 1891. évi költségelőirányzat tárgyalatott.

A malmok jövedelme és regáléja 6711 frttal irányoztatik elő; a városi telkek jövedelméhez újabb 4420 frt járul; a város épületeinek jövedelme 31,706 frt 14 krral, az erdőségek tételénél adóvisszapótlás címén 7562 frt 77 kr, Zajzon fürdő jövedelme 1200 frt 80 krral, vásárjog címén 16,000 frt, legeltetési díjak fejében 2000 frt, kövezetvám 21,894 69 kr. marhavásárok jövedelme 4200 frt, vágóház 1627 frt 15 kr, katonaság beszállásolása- s ellátásának kártalanítása 9161 frt 74 kr, recognitio 247 frt 65 kr, a sinlők ellátása fejében 2056 frt 90 kr, útéptítés megváltása 1500 frt, engedélyezési díjak 80 frt, a városi nyugdíj-alap kamatai 150 frt, az italmérési jog megváltásának kamataira 66,313 frt. 52 kr., az előbb alárendelt közösségek regále és földtehermentesítésének kamataira 14,951 frt, nyilvános és magántartozások átíratásának kamataira 15,014 frt. 19 kr., hátralékos kamatokra 1465 frt. 77 kr., telek- és házadó visszatérítésre 228 frt., per- és képviseltetési költségek visszatérítésére 100 frt. vétetik fel a költségvetésbe — s a további tárgyalás holnapra halasztatott.

Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület“

ügyében az Emke. elnöksége átiratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, melynek szövegét egész terjedelmében közöljük:

„Tekintetes Törvényhatóság!

Rég óhajtott szükségletet vél kielégíteni az E. M. K. E., midőn a gyönyörű erdélyirész turistikai érdeke szempontjából egy Erdélyrészi Kárpát-Egyesület alakítását megindította.

Volt szerencsénk ez új egyesület „Felhívás“-át már folyó hó 16 án megküldeni s abban a legfőbb program-pontokat kifejteni. Hivatkozással e „Felhívás“-ra, bátorodunk ezuttal rámutatni a kezdeményezésre, melyet e nagyfontosságú, üdvös kérdésben Torda-Aranyos vármegye, illetve e vármegye alispánja nyújtottak, midőn az alispán javaslatára a törvényhatósági közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy az Emke Kárpátmozgalmának megfelelőleg, az egyesülettel egyetértőleg felhasználandólag, saját megyei turistikai czélokra nemcsak nagyobb összeget szavaz meg, hanem egész vármegyei tisztviselő karát az új mozgalom körül szükséges turistikai intézkedésekre megnyeri és biztosítja.

Tekintettel az üdvös célra, mely a hazai és idegen személyi forgalom emelése által magának az egyes vidékeknek közgazdasági és kulturális javát mozdítja elé, s tehát általános fontossága mellett egyszersmind helyi érdekű is, hazafias tisztelettel kérjük fel a nemes vármegye törvényhatóságát is, szíveskedjék, az alakulásban lévő Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ügyét felkarolva, Torda-Aranyos vármegye példájára, saját megyei turistikai céljaira költségvetésileg összeget felvenni, a vármegye tisztikara és közönsége körében az új egyesület számára erkölcsi befolyásának egész súlyával zászlóvivőket megnyerni s az Erdélyrészi Kárpát-Egyesületnek a már megküldött gyűjtő-íveken minél több tagot gyűjteni. Minthogy az új egyesület megalakulásának minél előbb és pedig az új év első hónapjának eljén okvetlenül meg kell történnie, igen kérjük a hozott intézkedéseknek velünk mielőbb leendő közlését, hogy ezeknek megfelelőleg mind a gyűjtött tagokat, mint pedig a Tekintetes vármegyei Törvényhatóság képviselőjét az alakuló közgyűlésre meghívassuk s már

az alakulásnál az első lépést, egyetértőleg, a vármegye saját specialis céljaira való tekintettel, tessék meg.

Kolozsvár, 1890. nov. 25.

Honfíui üdvözléssel:

Gróf Bethlen Gábor,
elnök.

Sándor József.
főtítár.

Ösztöndíj külföldi ipar-tanulmányútra.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ő nagyméltóságának f. évi november hó 17-én kelt 65,161. számú meghagyása folytán a brassói kereskedelmi és iparkamara az érdekelt körök tudomására hozza, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr a kamarát felhívni méltóztatott: az 1891. évre is ajánlatba hozni egy törekvő ifjút, a kinek szakismeretei fejlesztése céljából külföldi tanulmányútra 300 frtnyi ösztöndíj fog adományoztatni.

Ennélfogva azon törekvő fiatal iparosok, a kik az eddig szerzett szakismereteiket külföldi tanulmányút által gyarapítani szándékoznak, felhívatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott kérvényüket 1890. évi decz. 22-ének déli 12 órájáig a brassói kereskedelmi és iparkamara iktató hivatalához nyújtsák be. Pályázhat a kamara területén (Brassó, Háromszék, Csik, Udvarhely, Nagy-Küküllő, Szeben- és Fogarasmegyék) lakó vagy ott született iparos.

A kérvényben felsorolandók: a pályázó neve, lakóhelye, családi viszonyai, az általa választott szakma és a tanulmányút, illetve a magasabb szakmabeli kiképzéshez célbavett út pontos tervezete. Továbbá a pályázók kötelesek nyelvismereteiket is igazolni és a kérvényhez a születési bizonyítványt, az eddigi foglalkozás, valamint a bevégzett tanulmányokról szóló bizonyítványokat s végül a politikai hatóság által az erkölcsi magaviseletről kiállított igazolványt csatolni.

Brassó, 1890. november hó 29-én.

A kereskedelmi és iparkamara.

NAPI HIREK.

Szép ünnepélyt rendezett a helybeli német férfidalegylet nov. 27-én a „Central“ szálló nagy termében Philippi F. tanár úr tiszteletére, ki 25 év óta bölcs és tapintatos vezetője az egyletnek. A lélekemelő mozzanatokban bővelkedő ünnepélyen a „Darlárda“, a román dalegylet s a német dalkör is képviselve volt.

A „Philharmoniai hangverseny“, melyet már mult számunkban jeleztünk, ma tartatik a következő műsorral: 1. Beethoven: Leonora-nyitány (harmadik.) 2. Paganini: hegedű-hangverseny D-durban, zene-karkiséréttel játsza Brennerberg Irén. 3. Schubert: Symphonia H-mollban. 4. Wieniawsky: Faust-ábránd, zenekarkiséréttel, hegedűn előadja Brennerberg Irén. 5. Wagner: Tannhäuser-nyitány. — Nem mulaszthatjuk el e kiválóan érdekes hangversenyt zenekedvelő közönségünk legmelegebb figyelmébe ajánlani. — Jegyek a nap folyamán Zeidner könyvkereskedésében, különben pedig este a pénztárnál kaphatók.

Kisdudóvóink látogatottsága. A belvárosi „Emke. óvó“-ba a lefolyt november hóban rendszeren 45, időnkint 9, összesen 54 gyermek járt; a bolonyai óvót rendszeren 40, időnkint 5, összesen 45 gyermek látogatta; — e szerint a két óvóba rendszeren 85, időnkint 14, mindössze 99 gyermek járt. Tekintve a novemberi zord időjárást, az óvók látogatását kedvezőnek mondhatjuk. — Figyelmeztetjük a szülőket, hogy a kisdudóvók karácsonyig nyitva lesznek. Az egészségi állapot kifogástalan. A karácsonyfa-ünnepélyre már is készül a kicsiny sereg.

Rendőri hír. Egy pinczernő erkölcselen életmód miatt e hó 2-án a városról eltolonczoltatott.

Tanítógyűlés. A nagy-küküllőmegyei általános tanító-egylet hévízi köre nov. 27-én Ürmösön tartotta rendes őszi gyűlését. E gyűlés számos érdekes tárgya között megemlíthető a Bálint L. ürmösi tanító által tartott s jól sikerült gyakorlati tanítás, valamint a Mahr Adél közhalmi állami tanítónő által írt értekezés. A gyűlést közebed követte, melyen egymást érték a szellemes pohárköszöntők.

A közhalmi ág. evang. nőegylet f. évi november 30 án igen jól sikerült jótékonycélú műkedvelő előadást tartott. A terem zsufolásig megtelt közönséggel. A szereplők nagy ügyességgel adták elő az „Ibolya-faló“ című vígjátékot s a közönség gyakori tapsal jutalmazta a működők jeles eredményű fáradozásait. A bevétel meghaladja a 100 frtot s így a szegény gyermekek is örömmel várhatják a karácsonyt, mely a száz nőegylet és a műkedvelők szíves fáradozása folytán nekik is bőséges angyalfiát hoz.

Komócsy József jubilauma. Nov. 30-án ünnepelték meg Komócsy József írói működésének huszonötödik évét az új városház közgyűlési termében Budapesten. Az ünnepély egyike volt a legszebbeknek a jubiláris ünnepélyek között. A teremben nagy számmal voltak képviselve Budapest hölgyei, ott volt az író-világ és a karzatokon a tanuló ifjúság. Az ünnepély öt órakor vette kezdetét. Az elnöki széket a legöregebb akadémikus, Tóth Lőrincz kuriai tanácselnök foglalta el, mellette Ráth Károly és Jókai Mór ültek. Váradi Antal, Szana Tamás és György Aladár küldöttségileg ment az ünnepelt költő után, a kit hatalmas éljenzéssel fogadott a közönség, mikor a terembe lépett. Tóth Lőrincz pár szóban üdvözölte Komócsy Józsefet s átadta a szót Ráth Károlynak, ki az ünnepelt mellé felült a legmagasabb kitüntetés jelvényét a Ferencz József-rend lovag-keresztjéért. A Petőfi-társaság nevében Jókai beszélt. Ifjú barátjának nevezte Komócsyt, a ki csak huszonöt éves jubileumot ül. — Komócsy köszönete után Váradi Antal ünnepi költeménye következett, melyet maga a szerző szavalt el nagy hatással. Az ünnepélyt Jókai zárta be pár szóban, mire az összegyűlt lelkes éljenzéssel oszlottak szét.

A gümőkór gyógyítása. A „N. W. Tageblatt”-nak berlini levelezője lesújtó híreket közöl a Koch-féle gyógyszeréről; e szerint ez a gyógyszer nagyon is rá van még szorulva, hogy bizonyítsa hasznavehetőségét, részben pedig épenséggel hasznavehetetlenségét bizonyította be. Bergmann tanár kijelentette, hogy még egy gyógyulási eset nem jutott tudomására. Eddig csakis magának Kochnak megfigyelései a reakció és a láz bekövetkezését illetőleg bizonyultak valóknak. Dr. Frantzel ugyanezzel a tudósítással szemben úgy nyilatkozott, hogy az eljárásnak gyakorlati oldala még koránt sincsen végképen megállapítva, azonfelül a gyógykezelés folyamában az aggasztó és végzetes esetek egész sorozata állhat be. Számos kétségtelen ftizis-esetben semmiféle reakció sem állott be, a mit bécsi szakfelelő is megerősítenek, úgy hogy Koch eljárásának még diagnostikai értéke is kétségesnek látszik. Az alpesi bányatársaságnak bányorvosa, Dr. Oelberg, a Koch-féle gyógyeljárásra nézve igen kedvezőtlen híreket közöl a „Grazer Tagespost”-ban. Dr. Oelberg az írja, hogy Dr. Lewi berlini orvoshoz visszakérült egy lupus-beteg, a kit mint meggyógyultat elbocsátottak s a kin újra mutatkoztak a betegség tünetei. Az illető beteg asszonyt már négy hét óta meggyógyultnak tekintették és Dr. Lewi e hó 20-án az orvosgyűlésben ezt a nőt akarta bemutatni, mint az első teljesen fölépült arczlupus-beteg. Dr. Lewi óvatosságból még egyszer befecskendezte neki a Koch-féle orvosságot és ekkor kiderült, hogy az asszony újra visszakapta betegségét és gyógyulásról még szó sem lehetett.

Berlinben Bergmann tanár kórodáján eddig két haláleset történt a Koch-féle szer alkalmazása folytán. A moabiti kórházban egy ember az injekció után meghalt vérömlés következtében; a városi Friedrichshain kórházban egy gyermek hunyt el, ki agyhártya- és tüdő-gümőkórban szenvedett. A porosz képviselőházban válaszló Gossler minister Graf interpellációjára Koch gyógymódjának terjesztése tárgyában. A minister első sorban a nagy fölfedezésnek történetét ecsetelte és rámutatott Koch önfeláldozására, a ki ez új szerrel legelőször önmagán tett kísérletet, a mi könnyen életébe kerülhetett volna. Majd áttért a rágalmakra, melyeknek Lewy, Cornet és Dengel orvosok voltak kitéve és alaptalanoknak nyilvánította e rágalmakat. A szer megismertetése október 24-ike óta, a mely napon Koch megkapta munkálataira az engedélyt, többé nem volt elkerülhető. Majd ecsetelte a minister a tárgyalásokat, melyeket Koch tanárral a rendelkezésére bocsátandó kórház, illetőleg klinika tárgyában folytatott, valamint a pénzügyminister készségét a szükséges eszközök megadásánál. Kiemelte ezután a gyógyanyag előállításának nehézségét, mely a legnagyobb gondosságot követeli meg és kijelentette, hogy a gyógyanyag gyári előállítása ki van zárva.

Kellemes gyógyszer. Fialat hölgy (a gyógyszerárban): Gyógyszerész úr, nem lehetne a ricinus-olajat valamiképp úgy keverni, hogy kellemetlen ízét

ne érezzük? — Gyógyszerész: Semmi sem könnyebb, nagysád! Méltóztassék csak helyet foglalni s frissítőtül addig, míg a szert elkészítem, egy pohár málnalimonádét inni. — Fialat hölgy: Milyen jó ön uram! (Hosszu idő után.) Gyógyszerész úr, sokára kapom az orvosságot? — Gyógyszerész: Tehát ön nem érzett semmit? — Hölgy: Mit? — Gyógyszerész: A ricinus-olajat. Hiszen bent volt a limonádében. — Hölgy: Az Istenért! hiszen a kis testvéremnek kellett volna bevenni.

A karácsonyi és farsangi idején a mily örömet okoz fiatalnak, öregnek, szegénynek és gazdagnak egyaránt, sok emberre nézve ép oly sok fejtöréssel jár. Értjük az ajándékokat és az ünnepélyek díszítését. A karácsony-est kellemét egy gazdagon díszített karácsonyfa s a farsangi táncvigalmak díszét egy szépen decorált táncszalon igen emeli. Miután most éppen karácsony és farsang előtt állunk, jókor érkezik levelezőnknek egy idevonatkozó tudósítása, melyben egy előkelő bécsi, karácsonyfa- és díszítő-cikkben legnagyobb és legversenyképesebb cégre figyelmeztet. Ez a „Bisenius” cég (Singerstrasse 11), melynek árjegyzéke körülbelül 3000, a legkülönbözőbb szakba vágó cikkek leírását tartalmazza. Ezek közt vannak igen szép és olcsó újdonságok karácsonyfa-díszekben: csillogó üstökösök és napok, gyönyörű ragyogó lapdák úgynevezett „krizkindli-haj”-ból, üveg-díszek, ezüstözött nagy függők, brüllánsor, eléghetetlen hó és hóvatta, mely a karácsonyfa meggyuladását megátalja, legújabb transparent-lámpácskák, lebegő angyalkák, öreg apró karácsonyfával, jéggyűrűk, csillogók és egyéb díszek. Táncszalon díszítését illetőleg a cég elegancia és ízlés tekintetében első helyen áll. Tárgyai közül kiválnak: szagatlan egy- és többszínű meglepő lángok cotillon-figurák megvilágítására, gyönyörű cotillon-jelvények és csokrok óriási választékban, hóesés a bálteremben, legújabb, meglepő; hóval töltött fánkok kiosztásra, hatásos díszítő cikkek táncszalon számára, comicus és álarcos alakok, szövet-jelműek, álcák, durranó bombonok, melyek comicus sapkákat, sőt egész papírlőzeteket tartalmaznak stb. Ezenkívül készletben vannak az összes államok, magyar megyék és városok címerei és zászlói. Kölesön is ad a cég díszítéseket s elfogadja táncszalon díszítését. — Legjobb akár karácsonyfa-, akár bál-díszek iránt levélben fordulni nevezett céghez, mely szívesen szolgál bővebb felvilágosítással és gazdag tartalmu árjegyzékét bárkinek díjtalanul megküldi.

Közgazdaság.

Börnemű szállítás a m. kir. honvédség részére. A m. kir. honvédség részére a jövő 5 évben szükségeltetett börneműek (lábbeli, szijazatok stb.) szállításának biztosítása céljából a m. kir. honvédelmi ministerium f. évi december 22-ére ajánlati tárgyalást tűzött ki.

Az évi rendes szükséglet maximumának pénzértéke 300,000 forintot képvisel s ajánlatok csak az egész szükségletre fogadtatnak el. Ajánlatok csak a magyar korona országai területén megtelepedett s ezen iparral foglalkozó vállalkozótól, vagy több hazai iparosból alakult szövetkezet központi képviselőitől fogadtatnak el. A vállalkozó köteles Budapesten központi műhelyt felállítani, a szerződés megkötésekor 200,000 frtot óvadék gyanánt letenni, míg a bánatpénz 30,000 frtot tesz. Egyenlő feltételek mellett a pusztán vállalkozó pályázók fölött előnyben részesül azon iparosokból álló szövetkezet, melynek tagjai mind az anyag előállításával, mind az elkészítéssel, vagy legalább ezek egyikével maguk foglalkoznak. A ministerium az egyes ajánlatok fölötti elhatározást az ajánlati árakra való tekintet nélkül magának tartja fenn.

A vállalkozó köteles a bőranyagot hazai gyárakból beszerezni és az időnkint megrendelt lábbeli-eket saját műhelyében kiszabott anyagából a hazai kisiparosok által megvarratni és ezen munkák kiosztásánál a vidékről jelentkező kisiparosokat a honvéd főruharaktári bizottság ellenőrzése mellett kellő arányban részesíteni és munkabér fejében azon

árt fizetni, a mely a szerződés értelmében varratási díjképpen megállapított. Hasonlóképpen köteles a vállalkozó a többi cikkeknek legalább felét szintén a kisipar útján elkészíttetni. A kincstárral szemben a vállalkozó felelős. — A mennyiben iparosokból alakítandó szövetkezet vállalkoznék, annak szabadságában áll az összes szállítmányi cikkek az iparosokkal teljesen elkészíttetni, azonban a szövetkezet képviselőinek jótállása mellett.

A pályázati hirdetmény, szállítási szerződési feltételek stb. a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekintheők.

Faanyag-szállítás. A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút igazgatósága pályafentartási czélokra szükséges különféle faanyagok u. m. gerendák, deszkák, lécek, sorompók stb. szállítását nyilvános árlejtés útján szándékozik biztosítani.

Az ajánlatok f. évi december hó 15-ig nyújthatók be.

A hirdetmény, valamint a szükségleti kimutatás a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekintheők.

Brassói vasútforgalom.

Vonatindulások.

Budapest felé: vegyesvonat reggel 4 órakor, gyorsvonat délután 2 óra 43 perczkor; személyvonat este 10 óra 32 perczkor.

Bukarest felé: személyvonat reggel 5 óra 30 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 33 p.-kor; vegyesvonat délelőtt 9 óra 48 perczkor.

Vonatérkezések.

Budapest felől: személyvonat reggel 5 óra 20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 23 p.-kor; vegyesvonat este 10 óra 31 perczkor.

Bukarest felől: gyorsvonat délután 2 óra 13 perczkor; személyvonat este 7 óra 21 p.-kor; vegyesvonat délután 5 óra 50 perczkor; pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonat érkezik Predeálról.

Nyílt tér.)*

Nyilvános köszönet.

Kedves kötelességet vélünk teljesíteni, midőn halás köszönetünket nyilvánítjuk ki mindazoknak, kik a helybeli petroleumfinomító gyárunkban idei november 29-én kiűtött tűz oltásában közreműködni szívesek voltak; nevezetesen köszönetünket fejezzük ki a cs. és kir., valamint a m. kir. katonai parancsnokságnak, az önkéntes tűzoltó-egyletnek, a városi főkapitányságnak és a városi erdészeti hivatalnak.

Brassó, 1890. december 2-án.

Az ásványolajfinomító részvény-társaság.

Ezen rovat alatt megjelent közleményeknek sem tartalma, sem alakjért nem vállal felelősséget a szerk.

SÜKETEKNEK!

Egy személy, ki egyszerű háziaszer által 23 éves süketsegből és fülzúgásból kigyógyult, hajlandó e szer leírását német nyelven megkeresésre bárkinek ingyen megküldeni. Ozim: *Nicholson J. H., Bécs, IX. Kolim-utca 4. sz. a.* (293) 11—52

Brassói piaci árak.

— Az első erdélyi bank jelentése. —

Brassó, 1890. december 4-én.

Román papírpénz à 20 frank	9.09 vétel 9.12 eladás.
„ ezüstpénz à 20 „	9.04 „ 9.08 „
Napoleon d'or (aranypénz) . . .	9.09 1/2 „ 9.12 1/3 „
Török lira	10.40 „ 10.44 „
Arany	5.40 „ 5.44 „
Grosz papírrubél	132.— „ 134.— „

A szerkesztésért felelős:

Dr. Vajna Gábor.

Társszerkesztő:

Kis-Küküllőm. részéről: Gyöngyössi István (D.-Szt.-Márton) Laptulajdonos: Harmath Lajos.

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 14632./1890.

Pályázat.

A brassói városi adóhivatalnál üresedésbe jött, évi 450 frtnyi fizetéssel és 100 frtnyi lakpénzzel összekötött írniok állomás betöltése iránt ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázók, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, felszólíttatnak az általános iskolai képzettségüket, a három honi nyelv s különösen a német és magyar nyelvnek szóban és írásban bírást, továbbá a számviteli szakmában való jártasságukat igazoló okmányokat pályázati kérvényükhöz csatolni, egyidejűleg pedig az egy-

évi fizetést felérő szolgálati biztosíték mily módoni teljesítése iránt is nyilatkozni.

A kellőleg fölszerelt és bélyeggel ellátott pályázati kérvények a folyó évi december hó 10-én délutáni 6 óráig alólírt városi tanácsnál átnyújtandók.

Brassó, 1890. évi november hó 22. (48) 2—3 A városi tanács.

Szám 13991./1890.

Hirdetmény.

Brassó városában és annak külvárosaiiban az út- és csatornatisztítás biztosítása iránt az 1891. évi január hó 1-től

1893. évi december hó 31-ig, pénteken folyó évi december hó 12-én írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Miről vállalkozni szándékozik azon felhívással értesítettnek, miszerint írásbeli, lepecsételt és 50 kros bélyegjeggyel ellátott ajánlataikat, melyekhez a követelt egy évi megtérítési összegből számítandó 10%-nyi bánatpénz csatolandó, folyó évi december hó 12-én délelőtti 12 óráig Brennerbergi Brenner Ferencz polgármester urnak átnyújtani, megjegezve, hogy ugyanazon nap déli 12 óráig túl további ajánlatok el nem fogadhatók.

Az átnyújtandó ajánlatoknak tartalmazniuk kell, hogy ajánlattevők és szerződési föltételeket pontosan ismerik és azoknak egész terjedelmükben magukat alávetik.

Továbbá az ajánlatban a követelt munkálatok teljesítéséért igényelt évi megtérítési összeg számokba és betűkben pontosan kiteendő.

Az idejekorán átnyújtott ajánlatok folyó évi december hó 12-én délutáni 3 órakor a városi gazdasági hivatalnál fognak bizottságilag felbontatni.

A közelebbi ajánlati és szerződési föltételek az ajánlati tárgyalás napjáig a

városi gazdasági hivatalnál betekintheők és lemásolhatók.

Brassó, 1890. évi november hó 27.
(54) 2—3 A városi tanács.

Magyar királyi államvasutak üzemeltetősége
Szám 31071. III. Kolozsvár.

Pályázat.

A m. kir. államvasutak Brassói állomásán a vendéglői üzlet megüresedvén, arra a szerződés megkötésétől számított három évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

A nevezett vendéglőt bérbe venni óhajtok felhívatnak, hogy a hivatalos nyelven fogalmazott és szabályszerűen bélyegzett és a kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi december hó 20-ig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzemeltetőségének titkári hivatalához e cím alatt: „Ajánlat a brassói állomási vendéglő bérletére” lepecsételt borítékban benyújtsák, vagy posta útján beküldjék.

Az ajánlattevő köteles a kolozsvári üzemeltetőség gyűjtőpénztáránál f. évi december hó 19-iki déli 12 óráig bánatpénzképen 400 frtot készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételni nem fog.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzemeltetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában betekintheők.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzemeltetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon választhasson.

Bérlő köteles az üzletet azonnal elfoglalni.

Kolozsvár, 1890. november 30-án.

(51) 1—1 Az üzemeltetőség.

(Utánnomlás nem díjazatik.)

WITTMANN TESTVÉREK

bank- és váltóháza

BUDAPEST, IV. Kristóf-tér 6. sz. a.

vesz és elad a hivatalos árfolyam alapján mindennemű állam- és ipar-papírokat, sorsjegyeket, részvényeket, arany-, ezüst-pénzemekeket, külföldi bankjegyeket; ad előleget mindennemű értékpapírokra (vidéki takarékpénztári részvényekre is) mérsékelt kamatláb mellett. Leszámitol és bevált kisorsolt értékpapírokat, szelvényeket. Tőzsdei megbízásokat pontosan és jutányosan eszközöl. Tőkebefektetésre és egyéb a bank- és váltóüzlet szakmájába vágó ügyletekre vonatkozó szaksterü tanácsos és felvilágosítással készségesen szolgál.

1870-iki magyar nyeremény- | 3%-os osztrák földhitelintézet

sorsjegy igérvények,
húzás folyó évi december hó 15-én.

Főnyeremény

100.000 frt. adómentes | o. é. 50.000 forint
ára o. é. 3 frt. 50 kr. | ára o. é. 1 frt. 75 kr.

bélyeggel együtt.

Folyó évi december hó 16-án

állami (jótékonyozó) sorsjegyek
húzása.

Főnyeremény 60.000 frt. — Egy sorsjegy ára 2 forint.

Bécsvárosi sorsjegy-igérvény

húzás 1891. január 2-án.

Főnyeremény o. é. 200.000 frt. — Ára frt 3.75
bélyeggel együtt.

A 3 igérvény és államsorsjegy ára összesen 10 frt.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyam alapján.

Sorsjegyek és más kisorsolás alá eső értékpapírok
húzásai egész éven át csekély díj mellett ellenőriztetnek.

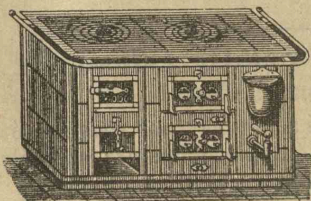
56

1-4

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadó-hivatalban.

Brassó, Szent János-utca 19. sz. a.

Widmann Alfred,

lakatosmester
és takaréktűzhely-specialista

Brassóban,

Vár-utca 51. (új) szám alatt

ajánlja legesimábbban felszerelt takaréktűzhely-raktárát és cserébe vesz ócska takaréktűzhelyeket, valamint öntött kályhákat.

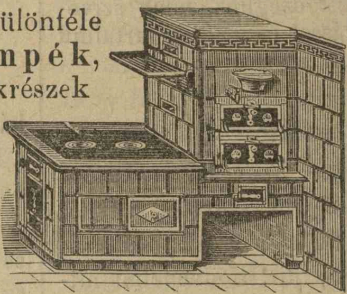
Jutányos árak mellett szállít épületlakatos-, rácszat- és bádógosmunkákat, továbbá különféle szerkezetű szellentyűket és ajtórugókat.

Folyton raktáron tart mindenféle electro-technikai alkatrészeket és elvállalja azok berendezését, solid kivitelben.

Gyári árak mellett különféle szintű csiszolt kályhaesempék, kemence-sarokrészek

és párkányok
találhatók
mindig nagy
választékban.

(22) 6—10

A törvényhatóságok, községek és tűzoltó-egyletek szíves figyelmébe!

Alapított 1858-ban.

Alapított 1858-ban.

Ö cs. és kir. Fensége József főherczeg udvari szállítója.

WALSER FERENCZ

első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntőde

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 66. szám.

A legmelegebben ajánlva a nagyméltósági belügyminiszter úrnak 1889. évi január hó 15-én 82.502. II. szám alatt az összes törvényhatóságokhoz kibocsátott körrendeletével.

E kegyes körrendeletből bátrak vagyunk ide iktatni a következőket:

„Walser tűzoltószergyáros a magyar országos tűzoltó-szövetség jelentése szerint legelső volt, ki a rendszeres tűzoltás meghonosításának és a szervezett tűzoltóságok létesítésének kezdetétől fogva nagy áldozatkészséggel és egész odaadással azon fáradozott, hogy a rendszeres tűzoltás igényeinek gyakorlati tekintetben mindenképp megfelelő tűzoltó gépeket és tűzoltási felszereléseket készítsen; gyártmányaiiban ma már oly tökélyre vitte, hogy azok győzelmesen állották ki a verseny a külföld legjelesebb gyárosainak hasonló gyártmányaiival és maga személyében, mint gyáros, nem csak a belföld, hanem a külföld tűzoltói köreiből is kiváló tiszteletben részesül. Minél fogva a nevezett Walser Ferencz czégre annál inkább figyelmeztetem a törvényhatóságokat, miután nevezett cég, kinek gyártmányai már 1877-ben a 49,601. B. M. sz. rendelettel a törvényhatóságoknak ajánlva lettek, a lefolyt évtized alatt minden tekintetben beváltotta a hozzá fűzött várakozásokat.”

Támaszkodva ezen megtisztelő ajánlatára a nmélt. belügyminiszter úrnak s hivatkozva a múlt évben a minden községben szervezendő tűzörségnek az előírás szerinti tűzoltószerekkel kötelezetté tett ellátására,

részletfizetésre

szállítok egyes községeknek, mint egyes járásoknak és megyéknek, a magas kormányrendelet alapján berendezett

községi egységes vészvonatokat

továbbá nagyobb községek és a szervezendő tűzörségek részére kocs- és mozdonyfecskendőket, tűz- és mászólétrákat és minden egyéb mentő-eszközöket és kötelező tűzörségek és önkéntes tűzoltóegyletek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral látatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomittatnak, mely végből az illető fecskendő vízszállító könyökdarab beküldése kértetik.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen eszközöltetnek.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 9 ezer db-nál több van használatban.